

OBLAĆ (22) *vb pf*

o jasne, a pochylonej w fut i imp e prawdopodobnie jasne (tak w lać).

inf oblać (6). ◇ *fut* 3 sg obleje (1). ◇ 3 *pl* obleją (2). ◇ *praet* 3 sg *m* oblał (6). [*f* oblała.] ◇ 3 *pl m pers* oblałi (3). ◇ *imp* 2 sg obl(ej) (1). ◇ 3 sg niechaj obleje (1). ◇ *con* 3 sg *f* by oblała (1). ◇ *part praet act* oblawszy (1).

Sł stp notuje, *Cn brak*, *Linde XVII – XVIII w.*

1. *Polać płynem, zmoczyć jakąś powierzchnię; infundere PolAnt; circumfundere, offundere, perfundere Mącz* [w tym: *co* (5), *kogo* (4)] (19) : *RejZwierz* 127v; *Mącz* 139d, 140a; panu Wolkiemu Káztelanowi Czérłkiemu trafiło sie to/ że iedząc [...] oblał obrus *KochAp* 9.

oblać czym (3): *Perfundere aliquem lotio*, *Oblać kogo mokrzem. Mącz* 140a. *Cf Zwrot.*

Fraza: »aby woda oblała« (1): Tym Inſtrumentem możelz wáżyć lámę wodę/ iedno to wagá bárzo léniwa. Ale zówždy lepiéy/ kiedy nim mierzyć bédzielz/ thedy w nim dobrze wodę poſtánowić/ áżeby kráie wodá dobrze oblała/ á ná obu kóncu żeby dźiurkami ćieklá. *Strum* C4.

Zwrot: »wodą oblać« (2): ciało ma być ocierano ſurowem płótnem oſtrem z onego potu/ potym gdy iuż z łazniey bédzie miał wynidz/ tedy wſzytko ciało oną wodą ma oblać *FalZioł* II 19a; *SienLek* 55.

Szereg: »oblać, omyć« (1): Obláwſſy omywſſy ony nogi przenáſwiéttſſé/ ięła ie wlofy ociératz *OpecŻyw* 46.

W przén (1) : Y przyidą wielkie y gwałtowne obłoki y gwiazdy [...] á kázde mieſce wydále y wyſokie obleią ſtráſzliwą niepogodą [*infudent super omnem locum altum et eminentem sidus terribile Vulg*] *BibRadz* 4.*Esdr* 15/39[40].

Przen [w tym: *czym* (5)] (7) : Ci to dźiſ niebożęta [rycerstwo z zamku *Egierskiego*] zápieczętowáli/ Bárzo mężnie krwią ſwoią którą tám oblałi. *CzahTr* H.

Fraza: »niechaj krew obleje [co]« (1): mnie y z córą moią Zábij. Niechay ołtarze náſzá krew obleie *ZawJeft* 39.

Zwroty: »krwią oblać [co]« = *oddać życie za coś* (3): [*poddani naszymy Korony Polskiej*] y to wiedzą, y wkronikach ſwych mają, ze iem kv vizwolieniv z ciężkoſtci y nievoliey zakonney moczą ſwą pomogli, a ſwobodę ich krwią ſwą Riczerłką oblałi y odkvpieli *ComCrac* 11v; *RejPos* 278; *RejZwierz* 258v.

»[co] braterską krwią oblać« (1): [*Romulus*] Rzym napirwey bráterską krwią oblał *BielKron* 181v.

»krwią [krzyż] oblać« = *umrzeć na krzyżu* (1): ten [*Chrystus*] cie [krzyż] nám lodzią vdzialál/ ien cie ſwą krwią drogą oblał. *OpecŻyw* 161v.

»oblać łzami« [*szyk zmienny*] (2): Iáko mogąc nieborak odgryzał ſie nędzy. Acz s płáczem łzami częſto oblał ſztuczkę chlebá *HistLan* Bv; Nieſzczęſna duſzo/ pełná nieprawoſci [...] Zacź pierwey plákáć/ co chcelz oblać łzami/ Gdyż y krwią trudno zrownáć z wyſtępkami? *GrabowSet* A4.

2. *Powlec, pokryć, uszczelnić; bituminare PolAnt* [co *czym*] (2) : [*Amram i Jokabet*] z záłoſcią wielką vpletli zrogoża czołnek/ y oblałi go ſmołą y kliem/ y wložjli weń zwielkim ſmutkiem ſwym piękne⁸⁰ ſynaczká/ y puſcili po rzece. *SkarŻyw* 478.

Zwrot: »oblać z wierzchu i wewnątrz« (1): Vczynże tedy łobie Archę z drzewá Iodłowego/ y pobuduy izdbice w niey/ á obley ią łmołą zwierzchu y wewnątrz [*bituminabis eam intrinsecus et forinsecus in bitumine*] *BibRadz Gen 6/14.*

3. [*Płynąc otoczyć [co]:* tak iż woda stawowa ten plac wkoło oblała *LustrLub 18.*]

4. *Płynąc pokryć (a. powlec) jakąś powierzchnię (1) :* Też gdy łzczepiż á pniaczek rozbijesz/ tedy nożikiem nadobnie gniazdeczka gdzie maż gáłką władzić wybierz [...] y wnet ią łnádniey łok obleie iż łie pręthko przyimie. *RejZwierc 107.*

Synonim: 2. okryć.

Formacje współrdzenne cf LAĆ.

Cf OBLANIE, OBLANY